Tertio angeli aīam hoīs ad paradiſum per
ducunt. Nā qui habet bonū cōductū. ſecu-
rius vadit. Sic. angeli nos ſecure ducunt ī
peregrinatione huius vite ad patriam vite
eterne. Et hoc eſt qd̄ dn̄s ꝓmiſit exo. xxiij.
dicens. Ecce ego mittam angelū meū qui
precedit te in via et introducat te in locum
ſ. paradiſi: quē preparaui. Exēplum lu. xvi.
hr̄ in lazaro paupere: q̄ mortuus portatus
eſt ab angelis in ſinū habrahe. Z Sȝ
cur angeli ita fideliter et diligenter cuſtodi
unt hoīem ſine ſuis meritis dicendo prop-
ter reſtaurationem angelice ruine. qꝛ ange
li mali ſcientes hoīem deputatum ad locū
vnde ipſi ceciderūt inimicantur ei et euȝ im
pediūt inq̄ntum permittuntur. angeli autē
boni cupiētes augmētū accidētalis premij
et gaudij qd̄ fit per reperatiōem angelice rui
ne. et aſſociatōēȝ hoīm. diligenter cuſtodiūt
et defendunt vt eorꝰ ordines reſtaurent̄ an
geloꝝ et numerus beatoꝝ. Juxta illud lu.
xv. Gaudium eſt angelis dei ſuper vno pec
catore pniaȝ agēte. Unde magiſter. ij. ſen.
di. ix. Per xp̄m redemptum eſt humanum
genus de quo fit reparatio ruine angeli-
ce. hic accipitur documentum. ꝙ volentes
aſſociari angelis et ſupplere ruinam eorum
neceſſario efficiūtur angeli ī vita eorum. Et
h̄ in ſex. Primo in corde puro vt ſolus deꝰ
in eis reluceat. Secundo in fortitudine: vt
oībus temptatōibus reſiſtant. Tertio vite
xp̄i ipreſſione: vt quilibet dicat. viuo ego.
iam nō ego. viuit autē in me xp̄s. Quarto
gratia dei incorꝑatione. Quinto ſpūs dura
tione. Sexto corꝑis ſubiugatione:

Feria ſecunda poſt Inuocauit.

Cum venerit
filius hominis in maieſtate ſua
et omnes angeli eius cum eo.
tunc ſedebit ſuper ſedem maieſtatis ſue. ſcȝ
iudicare. mathei. xxv. ſm aſtrologos. Quā
do ſol ſuo tempore intrat leonem. qui ē do
mus eius propria. ſicut. xv. die iulij. tūc ap
paret maxime virtutis et poteſtatis attrahē
di. vapores ſiccos incendendi. et humidos
conuertendi in pluuiam. Sic ſol iuſtitie dī
filius. quando tempore ordinato a deo pa
tre intrabit propriam domum. i. mediam re
gionem aeris ſuper montem oliueti. ſedenſ
in throno regio miniſterio angelorū fabri-
cato. vt iudex viuoꝝ et mortuorum. Tunc
apparebit maxime virtutis et poteſtatis at-
trahēdi homines de tumulis ſuis. ſicut ſol
vapores de terra. aliquos in pluuiam lacri
marum conuertendi quos condemnabit. ⁊
aliquos exaltandi ſurſum ad ethera celeſtia
et igne caritatis incendendi et glorificandi
Unde magiſter ſen. in. iiij. diſ. xlvij. Pur-
gato per ignem mundo ad iudicium ve
niente domino. emittetur vox illa magna q̄
reſurgent oēs mortui. ⁊ tunc miniſterio
angelorum ventilabitur area. qꝛ boni con-
gregabuntur ei de quatuor partibus orbis
angelico miniſterio quo et rapientur obuiā
chriſto in aera: reprobis in terris quā dilexe
runt remanentibus. ſicut deniqȝ profertur
ſnīa ſuper vtroſqȝ. Uenite benedicti ⁊c̄. Ite
maledicti ⁊c̄. Et miniſterio angelorum vir
te dei cooꝑante mittentur mali in caminuȝ
ignis. h̄ eſt in infernuȝ. extra de ſum. tri. et
fi. ca. c. firmiter oēs cuȝ ſuis proprijs reſur
gent corꝑibus. qui nūc geſtant: vt recipiāt
ſm opera ſua. ſiue bona fuerūt ſiue mala: il
li cū dyabolo penā perpetuam. ⁊ iſti cū xp̄o
gloriam ſempiternam. Hoc totū erit cū vene
rit filius hominis ⁊c̄. Queritur an aliq̄s aſtro
logus. propheta vel ph̄s ſciat determinare
qn̄ finis ſit mundi. et iudex veniat cū maieſta
te. et videtur ꝙ ſic. Nā multi ſancti p̄res dīē
vltimū mūdi conati ſunt determinare oñde
re. Ex q̄bus primus fuit ſanctus methodiꝰ
qui reuelatōēs p̄teritoꝝ et futuroꝝ habuiſſe
legitur. Hic nāqȝ ait. ꝙ in ſeptio milenario
annoꝝ nō erit ammodo lōgitudo tēpoꝝ. in
quo modo ſumus. Itē euſebius et colūbi
nꝰ in cronicis ſuis dicūt. ꝙ deus ꝑ numerū
ſeptēnarium oīa diſpoſuerit. ſ. ſeptem pla-
netas. ſepteȝ dies. ſex diebus opatus eſt. ⁊
vij. die reqeuit. ſic dicūt mūdum per ſepteȝ
milia ānorū duraturuȝ. Et qꝛ xp̄s ſm cos
ornauit eccleſiā. vij. ſacramentis. et ſeptem
ſignaculis. dedit cuilibet ſignaculo ducen
tos ānos ⁊. xx. ⁊ tūc illud reſiduū de ſeptē
milibus ānoꝝ cōplebitur. Sed h̄ ſubtilis le
ctor poterit imaginari. quātū iā de iſto tp̄e
tranſierit. ⁊ quātum adhuc reſtet mille et cē
tū faciūt quinqȝ ſigilla. et alia duo habebūt
quadringēta ⁊. xl. ⁊ ſic āno dn̄i. Mccccxl. ſe
cundū illos reſtant adhuc centū āni quibus
mundus durabit. et tūc ſit finis. Sed beda
venerabilis dīc̄ circa h̄. Qd̄ tabule dyoniſij

nō debeāt iterari niſi ter. et ſic ſm̄ eūdē ī bre
ui' eſſet finis mūdi. ſ. poſt ānos xp̄i. Mcccc.
circa. lx. Itē ſm̄ computatōeꝫ. Euſebij finis
mūdi eēt. ⁊ antixp̄s ueniret. Mcccclx. anno
Quare metriſta q̄dā ſcribit. d. Poſt q̄drigē
tos mille dn̄i reor ānos. Tūc antixp̄s naſce
tur de mōte plen⁹. In oppoſitū ē euāgeliū
math. xxiiij. Nā iterrogātibus diſcipulis d̄
extremo iudicio ⁊ dicētib⁹ xp̄o. Dn̄e dic no
bis qn̄ hec erūt. ⁊ ſignū aduētus tui cōſum
matōis ⁊ ſeculi. Rn̄dit eis iheſus. Nō eſſe
vrm noſſe tp̄a vel momēta. q̄ pater poſuit ī
ſua poteſtate. Ex quib⁹ hn̄ cōcluditur. ꝙ de
terminate cōmuni mō loq̄ndo nemo ſcire po
teſt diē vltimū. vel qn̄ xp̄s veniat ī maieſta-
te ad iudiciū niſi alicui a ſp̄ūſancto ſpāli mō
reuelatū fuerit. Dedit xp̄s aliqua ſigna. ꝑ ſe
vt approp̄iatōꝫ vltie diei iudicare poſſum⁹
dicēs. Erūt ſigna ī ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis. erit
peſtilēne. ⁊ fames. ⁊ turbatōes ꝑliorū. ſur
get gens cōtra gentē. ⁊ regnū aduerſus re-
gnū. ⁊ terremotus magni ꝑ loca. Vn̄ gre. ī
omelia. loq̄ns de iſtis ſignis. d. Ex q̄b⁹ per
fecto oibus alia facta cernim⁹. alia ex ꝓxi-
mo ventura formidamus. Nā gēteꝫ ſupra gē
tē exurgere earūq̄ꝫ p̄ſſuras terris iſiſtere. pl⁹
iā in noſtris tribulatōibus videmus. ꝙ in
nr̄is codicibus legimus ꝙ terremot⁹ vrbes
īnumeras ſubruat. ex alijs mūdi ꝑtibus ia
tis ſcitis ꝙ freq̄nter audiuim⁹. peſtilētiam ſi
ne ceſſatōe patimur. Seq̄t cū multa iā p̄nū
ciata: cōpleta ſint. dubiūꝫ nō eſt. qui etiā ſe
quātur pauca que reſtāt. qꝛ ſequētiū rerꝫ cer
titudo ē preteritorꝫ exhibitō. Sꝫ ad dctā il-
lorꝫ doctorꝫ eſt dicēdū. ꝙ coniecturaliter lo-
quūt ⁊ nō determiāte. Sꝫ cur xp̄s occulta-
uit nobis ip̄s h̄. Dico vt omni hora ī ianuiſ
mors appareat. nos prepem⁹ ⁊ vigilemus
Vn̄ mar. xiij. Vigilate videte ⁊ orate. ne-
ſcitis eīn qn̄ ip̄s ſit. ſicut hō ꝑegre ꝓfectus
reliq̄t domū ſuā. ⁊ dedit ſuis ſuis poteſta-
tem cuiuſq̄ꝫ op̄is. ⁊ ianitori p̄cepit vt vigi-
let ſolicite laborāt ⁊ vigilant. Sic vigilate
neſcitis eī qn̄ dn̄s dom⁹ veniat. ſero an me
dia nocte. an gallicātu. an mane. ne cū repē
te venerit īueniat vos dormiētes ⁊c. Z

¶ Quātū nūc ad ꝓſecutōeꝫ ⁊ cōtinuatōꝫ euā
gelij. hei mr̄ eccleſia ꝓpoſuit. q̄uo aduerſa-
rius penitētē īuadit armis viciorꝫ. hodie ti-
more iudicij cōcutit̄. vt mala fugiat. ne ve-
niat ad manus tortorum. Et tres partes hic
tractantur.

In prima iudicandorum cōuocatō. ibi. Cū
venerit filius hominis.

In ſecunda ſeparatorum examinatio. ibi.
Tunc dicet.

In tertia examinatorum premiatio. ibi.
Ibunt hi in vitam eternam.

Circa p̄imam par-

tem iraliter notādū. ꝙ ſicut in iudicio hūa-
no ī quo maleficus ē cōdēnādus. in p̄nci
pio ad cōuocatōeꝫ iudicis ⁊ aliorꝫ cōſuluꝫ
ad iudiciū cāpana pulſatur. vel ꝑ aliud ſi-
gnū. tubarꝫ vel huiuſmodi ꝑ quod cōueniū
tur. ⁊ populo ītimatur ſanguis human⁹ ef-
fundēd⁹. Sic multa ſigna terribilia p̄cedūt
xp̄i iudicis iudiciū. multū horribilia et for
midāda ꝑ que oīs cōuocabūtur ad iudici
um. vicꝫ circa corpa celeſtia. circa hoīes. ⁊
circa elemēta. P̄rio eīn corpa celeſtia muta
būtur. ſ. ſol. luna ⁊ ſtelle. de quo dr̄ lu. xxi.
Erūt ſigna ī ſole ⁊ luna ⁊ ſtellis. Nā vt dr̄
mat. xxiiij. Sol obſcurabitur. ⁊ luna nō da
bit lumē ſuū. et ſtelle cadēt d̄ celo. ſol obſcu
rabitur. q̄ obſcuratio accipi pōt q̄ntū ad lu-
cis p̄uatōꝫ. qꝛ tūc fiet eclipſ vltima: luceꝫ
auferens ab oibus ꝑtibus terre. qd̄ ī nulla
alia eclipſi fieri cōſueuerit. Iſta eī eclipſ dif
fert ab alijs ī tribus. P̄rio qꝛ erit vlis. ſcd̄o
qꝛ diu durabit. tertio qꝛ nō ꝑ lune īterpoſi
tionē ſ; virtute diuina. ſ. ꝑ aduētū veri ſolis
iheſu xp̄i q̄ ſua claritate lucē ſolis obſcura-
bit. Criſ. Sic̄ luna orto ſole obſcuratur. ſic ī
glorioſa xp̄i apparitōe ſol obtenebreſcit. Se
cūdo luna nō dabit lumē ſuū propter eaſdē
cāſ vel ꝓpter aeris obſcuritatē. Tūc eīn mū
dus ſuccēdetur ⁊ cōſummabitur ꝑ ignem
ſm̄ mg̃rm. iiij. ſen. di. xlvij. a quo tā aer ꝓp
ter fumoſitatē accēſaꝫ obſcurabitur. et lūa q̄
ſi ꝑdidiſſe lumē ſuū. ⁊ ſanguinolēta vid̄r.
De his duob⁹ ſignis p̄dictū ē. ioel. ij. Sol
cōuertet̄ ī tenebras ⁊ lūa ī ſanguinē an̄ꝙ ve
niet dies dn̄i magn⁹ et horribil'. Tertiō ſtelle
cadēt de celo. nō realiter cū ſint eiuſdeꝫ na-
ture cū celo. ⁊ q̄libꝫ ſtella multo maior ē ter
ra ſ; tn̄ ad eſtimatōꝫ hoīm. qꝛ quedā ignee
impreſſiōes generate ī aere ꝓpter nimiā ſic-
citatē terre q̄s ph̄s vocat in libris methero
rūꝫ. aſſub. ⁊ vulgo ſtelle nūcupātur: que q̄n
deſinunt apparere videntur ſtelle cadere vel
vapores ignei cadētes d̄ aere videt̄ q̄ſi ſtelle

Secunndo. erunt ſigna circa hoīes. et hʾ rōe
fame peſtilentie et guerrarꝫ. nā vt terra exic⸗
ceť et ad incēdiū diſponatur. lōgo tēpore n̄
pluet et erit ſiccitas et ſterilitas tāgrādis. ꝙ
multi fame moriūtur et ex ꝓn̄ti mortalitateſ
et peſtilēcie. et prelia multa gētis cōtra gētē
et regni cōtra regnū. De quibus dr̄ lu. xxi.
Surget gēs cōtra gētē. et regnū aduerſus
regnū. et terremotus magni erūt per loca. et
peſtilētie et fames. Poſt hec veniet āṫxp̄s
qui multos ſeducꝫ hoīes. munerꝫ ꝓmiſſiōe
Apperiētur nāqꝫ ei om̄s thaſauri abſcōditi
per dyabolū: quibus hoīes alliciet. tormen
torꝫ miatōe. i audītis eīn tormētis xp̄ianos
ſibi reſiſtentes trucidabit metu quorū a fide
recedēt et ſibi adherent. miraculorꝫ opatōe.
tūc ei tortores miracula faciūt. et n̄ ſancti ſi
cut i pricipio eccleſie. Hec aūt fiūt virtute de
moīorꝫ. et principis luciferi. q̄ nūc p xp̄m li
gatus ī inferno. tūc exibit ꝓmiſſiōe diuina
ſm̄ mat. xxiiij. Erit eīn tūc tribulatō mag̃.
q̄lis nō fuit ab initō mūdi vſqꝫ modo. neqꝫ
fiet. A ¶ Tertio erūt ſigna circa elemēta
in aere. aq̄. terra et igne. Nam ſm̄ hiero. vt
dicit ſe iueniſſe ī annalibꝰ hebreorꝫ. xv. erūt
ſigna añ iudiciū. Prīo erigit ſe mare. lx. cu⸗
bitis ſup altitudinē mōtiū. ſtans ī loco ſuo
quaſi murꝰ. Scđo tātū mare deſcēdet ꝙ vix
videri poſſit. tertio belue marie apparentes
ſup mare: dabunt mugitos magnos quos
deus ſolꝰ itelligit. Quarto ardebit mare ꝛ
aqua. cuius ex ardore arbores et herbe da⸗
būt rorē ſanguineū. Quinto vt alij aſſerunt
oīa volatilia celi in cāpis cōgregabūť. vnū
qđqꝫ genus ī ordie ſuo. nihil guſtātia. nec
bibētia. ſʒ formidātia vicinū aduētū. Sexto
ruūt edificia et flāme ignee ſurgēt ad occa⸗
ſum ſolis. cōtra faciē firmamēti. vſqꝫ ad or
tū cōcurrētia. Septīo petre ad iuicē collidēť
et in partes ſcīdētur. Octauo fiet generalʾ
terremotꝰ q̄ adeo erit magnꝰ: ꝙ nullus hō
nec aīal ſtare poſſit. q̄ oīa ad terram ꝓſternet.
Nono equabiť terra ꝛ om̄s mōtes et colles
in puluerē redigēť. Decimo exibūt hoīes de
cauernis ſuis velut amētes. nec ſibi mutuo
pre timore loqui poterūt. Vndecīo ſurgent
oſſa mortuorꝫ et ſtabūt ſupra ſepulcrū. que
oīa aperiētur. ab ortu ſolis vſqꝫ ad occaſuꝫ
vt ide mortui valeāt exire. Duodecīo cadēt
ſtelle. oīa eīn ſydera errātia et ſtationaria. ſp
gēt ex ſe cometas igneos. et illorꝫ tūc gemia
bāt ſplēdorē. Tredecīo morieť viuētes. vt
cū mortuis reſurgēt. Decioq̄rto. ardebit ce⸗
lū et terra. Decioquito. fiet celū nouū et ter
ra noua. et hec oīa añ iudiciuꝫ fient. B ¶
Moraliter illa ſigna ꝑcurētia xp̄i aduētū ad
iudiciū. que fiūt ī celo. pn̄t exponi p ſignis
q̄ ſunt ī eccleſia. futurꝫ iudiciū de ꝓpiquo eē
repn̄tātia. Nā ſicut in celo ſunt ſol et lūa et
ſtelle. ſic in eccleſia papa ipator et xp̄ani lu⸗
cētes ſanctitate. papa et impator duo lumi
naria magna. d̀ qbꝰ dr̄ ex̄ de ma. et obe. ca.
ſolite. Fecit deus duo lumiaria magna ī fir
mamēto celi. lumiare maius. i. papā: vt pre
eſſet diei. et lumiare minus id ē impatorem
vt preeſſet nocti. vtrūqꝫ magnū: ſʒ alterꝫ ma
ius. Ad firmamētū igr̄ celi. hʾ eſt vl̄is eccle⸗
ſie fecit deus duo lumiaria. i. duas inſtituit
dignitates q̄ ſunt pōtificalis auctas et rega
lis poteſtas. ſʒ illa q̄ preeſt diebus. i. ſpūali⸗
bus eſt maior q̄ vero noctibus. i. carnalibꝰ
eſt mior. Et ſunt ſtelle miores oēs iferiores
xp̄ani q̄ſi ſine numero gen̄. xv. ſuſpice celuꝫ
et numera ſtellas ſi potes. In his nāqꝫ ſunt
fctā ſig̃. iux̄ illđ qđ iohi ī pathmos fuit reue
latū. apoc. vi. vbi legiť ꝙ cū iohes videret.
vij. ſigilla. ꝛ cū agnus apuiſſet. vij. ſigillū.
ſol factꝰ ē niger q̄ſi ſaccꝰ cilicinus ꝛ lūa q̄ſi
ſanguis et ſtelle ceciderunt de celo. C ¶
Quid p ſeptimū ſigillū. niſi ſeptimus mille
narius ānus a creatōe mūdi. tūc apparebit.
Papalis poteſtas obſcurata.
Imperialis maieſtas deteſtata.
Mundialis honeſtas deturpata.
Nā ſicut ſol materialis ē obſcurabilis vt nō
videať. ſic vt de pn̄ti cernimꝰ papalʾ auctas
et totꝰ ſtatꝰ eccleſiaſticꝰ ē intātū obtenebra⸗
tus in cordibus hoīm ꝙ nihil curať. Cuius
rō ē remiſſio ſanctitatis ad quā ſequiť de⸗
dignatio reuerētie et dignitatis. Ceſſāte nā
qꝫ cā q̄ eſt ſanctitas: ceſſat etiā effectus q̄ eſt
reuerētia et dignitas. Sol ei quāto magis
ſe inclinat in ſua ſpera et deſcēdit. tātominꝰ
generat et fructificat terrā. ſic eccleſiaſticꝰ q̄n
tomagis ſe decliat a ſanctitate: tātominꝰ cu
ratur ī dignitate. Debet ei ex ordie quilibet
eccleſiaſticus p̄ oībꝰ lucere vt ſol. mētis ſan
ctitate. cordis puritate. carnis caſtitate. oris
veritate. opis ſtrēnuitate. victus ſobrietate.
geſtus maturitate. veſtis hūilitate. et totꝰ
vite honeſtate et ſanctitate: que oīa clare col
ligi pn̄t ex canonibꝰ ſacris. xxxv. di. Eccli.

di.xli. cleric᷒. di. xliiij. p totū et de cōſe. diſ.
v. in oibus. et ex de vi. 2. bo cle. a crapula
Sʒ heu in vita ſancta obtenebrati multi re-
periūtur. ſicut ſaccus cilicinus. qꝛ corū actō
ñ ↄ̄ridet pfeſſioni. quoꝝ honoꝛ ē ſublimus
et vita pcliuis. quoꝝ pfeſſio deifica. actio
vo demoiaca. Cōtra quos dr̄ di. xl. c. nō eſt
facile. qꝛ ñ oēs ſunt ſanctoꝝ filij qui ſancto
rū tenēt loca ſꝫ q̇ corū exercēt opa. Vn̄ volē
tes eſſe in honoꝛe: dn̄t moꝛe ſanctorum vi-
uere in ſanctitate. Legit̄ ꝙ apud gētiles ſa
cerdotes ſiue flāmines erāt in magno ho-
noꝛe. qꝛ erāt in magna auſteritate vite prout
ait plato ī thimeo. li. i. Nā apud athenieſes
ꝑditi ſacerdotio ſepatim a pplo cōmuebant
ne aliq̄ pphana cōtagione caſtitas coꝝ pol-
luceret. De h̄ hiero. cōtra iouinianū cremon
inquit. ſtoic᷒ vir eloq̄ntiſſimus de vita anti
quoꝝ ſacerdotū narrans ait. Nā oib᷒ poſt-
poſitis negocijs ſp̄ in tēplo fuerunt. et rerū
naturas cauſaſq̧ ſiderū rōes cōtēplati ſunt
et nūq̄ ſe mulierib᷒ miſcuerūt. nūq̄ cogna
tos liberos ppinquos q̇dā viderūt ex eo tē
pe quo cepiſſent diuino cultui deſeruire: car-
nibus et vino ſp̄ ſe abſtinuerūt ppter tenui
tatē ſenſus et v̄tiginē capitis quā ex guo ci
bo patiebātur. maxiē ppter libidinis appeti
tū. q̇ ex his cibis naſcit̄: pane raro veſcebāt̄
ne onerarēt ſtomachū. et ſi qn̄ comedebāt.
tūſuʒ piter yſopū ſumebāt: vt eſcā grauio-
rē illius caloꝛe decoq̄rent. Quid loquar in
quit de volatilib᷒. cū oua q̧ꝫ et lacꝑ carni-
bus vitarēt. quorū alteꝝ carnes liquidas.
alterū ſanguinē eē dicebāt: coloꝛe mutato.
Si ergo flamines gētiles ſiue ſacerdotes. ī
ſupſtitioſis cultibus ſuis et ritibus ſatha-
ne ſeruientes. et ſic a laſciuijs ſe abſtinēt. et
a negocijs ſecularib᷒ ſe ſubtrahūt. caſtimo-
nijs ſe lacerāt carnibus a cōſortijs ſe ſepant
hūanis vt quieti᷒ poſſint in ſuis ritibus mi
niſtrare. Quales tūc dn̄t eē ſacerdotes et ec-
cleſiaſtici dei altiſſimi: vt digne ſuiāt ei. qui
bus eſt cōmiſſus ppl̄s dei redempt᷒ ſanguie
ſuo qui ſunt mediatores inter deū et ppl̄m
ſuū. et quibus eſt pmiſſus ſumm᷒ honoꝛ in
regno dei ſi bn̄ ſeruiāt. Duplici eñ honoꝛe
digni ſunt qui bn̄ p̄ſunt preſbiteri. i. thi. v.
D ¶ Scđo videm᷒ iā ipatoriā poteſtateʒ
ↄ̄teſtatā ab vrbib᷒. ſicut ei luna lumē ſuū a
ſole recipit. et poſt equaliter terra et mare dif
fundit: ſic imperatoꝛ et quilibet eius ſubſti-
tutus h̄ns poteſtatē regni ſuaꝫ auctoꝛitatē a
deo aſſumpſit vt regat iuſticiā et equitatem.
Unde roma. xiij. Dis poteſtas a dn̄o deo ē
Dn̄t igitur tales aſſentire diue oꝛdinatōi. nō
ex libidine principādi. nec ex libidīe acqui
rendi ppria comoda. nec ex libidine vo-
luptandi et laſciuiendi nec ex libidine iudi
cādi. ſꝫ deo et eccleſie in oibus aſſentire et
obedire ad exequēdū vtriuſq̧ imperium ad
dei honoꝛem. et ppl̄i cōmoditatē: mala co
hibendo. et bona iubendo oñdēdo et exeq̄n
do. qꝛ vt ait augu. iij. li. ad criſo. In h̄ ſui-
unt deo reges ſi in ſuo regno bona iubeāt.
mala phibeant: non que pertinent ad hūa-
nam ſocietatē: ſꝫ que ad diuinā ſpectant reli
gioneʒ. Sʒ p nūc pch dolor tāta malicia ex
creuit in coꝛdibus aliquoꝛuʒ ſuperioꝝ regē
tiū. ꝙ poteſtas coꝝ a deo data: que lucida
et integra eſſe deberet per eq̄tatem et iuſtici-
am: rubea et ſanguinolenta videatur p coꝛ-
ruptionem iniquitatis et ſubditoꝝ calūniā
et ſeuiciā. Vn̄ policarp᷒. li. v. c. vi. dic̄ plato
nē dixiſſe. Cum in ſubditos inquit pote-
ſtas ſeuit. i. aci pupillū tutoꝛ pſequat̄ vl' eū
ſuo mucrone iugulans. ob cuius defenſio-
nē ab eodē traditū tibi gladiū accepiſti. Se
uit eñ poteſtas hoꝝum in ſubditis. qn̄ non
h̄nt eq̄litatē iudicādi. pietatē corrigēdi recti
tudineʒ docēdi. E ¶ Tertio ſtelle cadēt d̄
celo. Nā vt dictū eſt prius. vapoꝛes ſicci et
eleuati incēſi a ſole cadūt in terrā. Sic mul
ti ex xp̄ianis fide a chꝛiſto illuminati et ca
ritate incenſi: tracti delectatōe carnis et gra
uitate peccandi cadēt a fide et caritate. et ſi ñ
publica pfeſſione. tñ ſecreta abnegatōe et fal
ſa opinione et honeſtate: vbi mō relucʒ fi-
des ſuma. vbi honeſtas ſincera. vbi virgi-
nuʒ pudicitia. vbi cōiugatoꝝ fidelitas vbi
viduarum religio. vbi artiſtarum rectitu-
do. vbi inferiorum obediētia. vbi pueroꝛuʒ
reuerētia. Heu oēs declinauerunt ſimul in
utiles facti ſunt et nō eſt qui faciat bonum.
Quare hodie verificat̄ illud zach vij. Auer-
terunt ſcapulas ſuas recedentes. et coꝛ ſuū
poſuerūt vt adamāteʒ. ne audirēt legeʒ dei
Hi eñ oēs aſſimilantur carpis. Nā ſm iſi-
do. carpa piſcis vidēs rethe piſcantis fugit
ad fundū aq̄. et figit ibi caput ſuum in luto
ne capiatur. ita ꝙ rethe non tangit niſi eius
caudā. Piſcatores ſunt prelati eccleſie. pre-
dicatores. rectores cōitatū: rethe verba euā

gelica. ſtatuta canonica et precepta iuſta et
ſancta: p q̄ nuiūtur piſcatores eccleſie aīas
fideliū p aquas baptiſmatis purgatas cape
re et ad vſuȝ eterni regis adaptare. Sed ho
mines ſunt ita lutoſi pctīs. et tātuȝ delectāt
in illis ꝙ relinquentes oēm rōeȝ figūt cor-
da ſua et inuoluūt caput luto ſupbie. aua
ricie. luxurie. ꝛ inobediencie: ꝙ nō tangūt
aliqua correctione vel informatione: ſꝫ qua
ſi obſtinati ī malicia. ſolū in cauda id eſt in
fine mortis. timore pene n̄ iuſticie permit-
tunt ſe modicum tāgere. F ¶ Dicūt hi ſe
excuſando. ceci ſum⁹. ꝛ viā veritatis igno-
ram⁹. qꝛ ductores qui opere et ſmone nos
dirigāt non habemus. Falſuȝ loqueris per
uerſe xpiane: nō erras. qꝛ malus es et mali-
cia induratū eſt cor tuū. et quātomagis cor
rectōe peruertis. tātoplus vt intus malicia
ne indurans. Dis nāꝗ malus ignorans et
errans eſt. vt dicit phs. iij. eth. Licȝ eñi vita
ſancta et vita recta tibi oñdatur. n̄ ſolū ver
bo ſꝫ etiā facto viā tñ rectā nō imitaris: ſꝫ de
lectatōe carnis et voluptate mundi alliciens
viā īferni abſcedere. G ¶ Sicut q̇dā ſtul
tus de quo legitur. Cū rex quidaȝ potēs du
as edificaſſet ciuitates. vnā in mōtanis ad
quā erat via ſtricta et lapidoſa. ꝛ tria certa-
mina. Primū p deſertum in abſtinentia. ſe
cunduȝ p rupes veſtimētoꝝ laceratōe. terci
uȝ p aquā macularū ablutōe: ſꝫ vincēs illa
certamina optime recipiebaſ ī ciuitate ad oīa
ſolatia ꝛ gaudia inenarrabilia. Scđa ciui-
tas in vallibus erat ſituata: ad quā ducebat
via delectabilis hñs tria hoſpitia. In pͥo
optime recreabatur. in ſcđo veſtibus et ho-
noribus exaltabatur. in tertio in diuicijs et
lapidibus p̄cioſis ditabatur: ſꝫ cū ad ciuita-
tē veniebat occidebaſ. ꝛ in carcere imparo-
ris cruciabatur. Cōſpirans igr̄ duob⁹ ſocijs
quoꝝ vn⁹ prudēs et ſapiēs ꝛ alter ſtult⁹. Cū
ad biuiū veniſſent. ſtatua ī medio ſtans cō
tinebat vtrarūꝗ ciuitatū cōdicōeȝ intitula-
tā dirigēs viā rectā licȝ artā ad ciuitatē gau
dij et honoris. Et ſapiēs ait. hec ē via recta
quā incedere debemus. Fatuus n̄. ſꝫ melior
et ē plana ꝛ delectabilis in q̄ bene tractabi-
mur. Prudēs igr̄ ꝑpter ſocietatē fatuū ſecu
tus. ambo poſt hāc paucā delectatōeȝ capti
ſunt a iudice ciuitatis et ad ſuſpēdiū ducti
Excuſante aūt ſapiente ſe de fatuo ꝙ ꝑpter
ſocietatē fuerit ſecutus. rñdit iudex. Tu cuȝ
ſapiēs ſis. ſequi nō debueras fatuū. ſꝫ ipſe te
et ſic ambo ſuſpēſi ſunt. Ad ꝓpoſitū duo ſo
cij ſunt ſpūs et corpus inuicē cōfederati. ſpūſ
ſapiēs. corpus fatuus. due ciuitates. regnū
celoꝝ. ꝛ infern⁹. ſꝫ arta eſt via q̄ ducit ad re-
gnū in quo optet pugnare p abſtinētiā cibi
et pot⁹. p depoſitōeȝ precioſaꝝ veſtiū et pur
gatōeȝ pctōꝝ. Alia aūt via eſt lata ꝛ delecta
bilis in qua ī principio hō optime recreatur
in medio ditaſ. ꝛ in fine honoratur. ſꝫ poſt-
ꝙ̄ ad ciuitatem venerit eternaliter cruciaſ.
H ¶ Duo ſocij ꝯfederati venientes ad biuiū
cōſiderant quā viā incedere velint: ſpūs ti-
more pene eterne refutat viā planā ad īfer-
nū: ſꝫ corpus refutat viā artā ad regnū. Sta
tua igr̄ ī medio oſtendit viā regni eē meli-
orē. i. prelatus ſupior. predicator quilȝ de
ſe ſit imobil̄. nec vadat viā quā oñdit. veri
tatē tamē oñdit. et dicit. huic veritati quilȝ
hñs rōeȝ aſſentit. ſꝫ quare nō ſequitur rōem
et ſpiritū. qꝛ tanta eſt cōtracta amicicia et ſo
cietas inter aīaȝ et corpus in malicia. ꝙ ſpi
ritus anteꝙ̄ velit relinquere corp⁹ in delecta
tōibus. potius ꝯ motū ꝓpriū ꝛ īformatōeȝ
ſupioris vadit ad eternū ſupplicium. Scđa pſ
in qua tractatur q̄uo iudex cōuocatos ad iu
diciū ſtricte examinat. Nā ſicut ī iudicio hu-
mano poſt pulſatōeȝ ſignorū venit iudex ad
tribunal. mittēdo p reo vt examinetur. aut
per teſtes aut ſcripta vinceſ. Sic poſt expedi
tionē oīm ſignoruȝ. veniet iudex cū poteſta
te magna ſuper mōteȝ oliueti ad mediā re-
gionē aeris. nec ſꝫm mgrm̄ ſniarum. iiij. di.
xlvij. deſcēdat in valle ioſaphat. ſic̄ quidaȝ
putabāt. ſꝫ manebit in ſpacio aeris in altitu
dine triū miliaꝝ. ī throno regio miniſterio an
geloꝝ ex nubib⁹ fabricato. Eccī. xxiiij. Ego
in altiſſimis habito. et thronus meus in co
lūna nubis: ibi ſedebit. et boni ad cū tollen
tur. volātes q̄ſi volucres in aere. et tūc mit
tet āgelos cū tuba ꝛ voce magna. d. Surgi
te mortui ad iudiciū: q̄ ꝯgregabūt oēs mor
tuos cuiuſcūꝗ cōdicōis vel ſtatus ſexus vl̄
etatis fuerint. ij. cor. v. I ¶ Oēs nos ma
nifeſtari optȝ ante tribunal xpi. Sic boni re
ſurgēt ſꝫm etatē et menſuraȝ plenitudis xpi
ſ. xxxiij. ānoꝝ. et triū menſiū ſine oīni defor
mitate. mali vero cū deformitatib⁹ ſuis ꝛ
demeritis. qui etiam in terra ſicut vermes ī
valle ioſaphat iacebunt. Et hoc predictū ē
a domino per iohelem. iij. ca. d. Cōgregabo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dicit gentes ⁊ ducā eos in vallem ioſaphat
⁊ diſceptabo ibi cū eis. Et tūc iplebit̄ pphīa
dani. vij. quā vidit nabucħ. ⁊ daniel pdi-
xit. q̄ q̄dā antiqu⁹ dier̄ ſedebat ſup thronū
flāmeū a c⁹ facie ingrediebat̄ fluui⁹ igne⁹ ⁊
rapid⁹ velociſſime currēs. cui miſtrabāt mi-
lia miliū angelor̄ ⁊ ſedebāt ad iudicādum
⁊ libri apti ſunt corā eo. Iſte antiqu⁹ dier̄
eſt dei fili⁹ etern⁹ cui⁹ ipiū nō h̄z finē. q̄ iu-
dicabit ſup thronū flāmeū. i. ſedē maieſtatiſ
in cui⁹ aſpectu duo libri apperiēt̄ . ſ. ꝯſcīa
bonor̄ ⁊ malor̄: i q̄ ſcripta h̄nt̄ merita ⁊ de
merita ſingulor̄. Iſti libri apperiēt̄ vt q̄lib;
videat ⁊ cogſcat ſiue bonū ſiue maluz q̄d
geſſit ipſe vel alter. O q̄nta mala tūc inueni
entur ſcripta ⁊ ꝯfuſibilia in ꝯſcientijs iſtor̄
qui nunq̄ eor̄ pc̄ta ꝯfeſſione apparuerunt.
⁊ ꝑꝯfuſione celauerunt. O q̄ magnum car
tularium tunc portabūt heretici. vſurarij ⁊
alij malefactores: quos tūc vt cōfeſſos ⁊ cō
uictos ex propria cōſcientia ⁊ iniquitate iu
dex qui falli nec mutari non pōt ſepabit de
medio iuſtoruz: ſicut paſtor ſegregat hedoſ
ab agnis vt mittat eos ad caminuz ignis.
Grego. in omel. O q̄ anguſte erunt vie re-
proborū. ſuperi⁹ erit iudex reprobatis irat⁹.
inferius horrēdū chaos. a dextris pc̄ta accu
ſantia. a ſiniſtris ifinita demonia: ad ſuppli
cia trahentia ⁊ dicentia. redde retributionē
ſupbis ⁊c̄. k ¶ Mortaliter ē notādū. q̄ q̄
libet prudens poti⁹ h̄ debet frequenter ſuam
cōſcientiā examinare ⁊ corrigere p pniam.
q̄ ſic periculoſe ad iudicium vbi oīa publi-
cabuntur differre. nam ſicut caritatiu⁹ ⁊ ami
cabilis accuſator prio pſonā peccantē mon;
ad ptem. defectū oſ̄dit vt ſe corrigat ⁊ emē
det. ⁊ ſi ſe correxerit culpā celat. ſi vo correc
tionē contēpſerit. euz publice in iudicio ac
cuſabit. ⁊ de defectu teſtificatur. ita cōſcia.
Vn̄ aug. ſup p̄s. xxxvi. ⁊ allegat̄. xi. q. iij.
Cuſtodi inquit innocentiā tuā. qn̄ dn̄s de⁹
erit iudex. alius teſtis q̄ conſcīa tua non erit
inter iudicem ⁊ ꝯſciam tuam. i. aīam. Et ſe
ne. in li. ſuo de moribus. Nullū ꝯſciū pc̄to
rum tuorum magne timueris q̄ timet ipm:
alienū enim potes fugere te nunq̄. Hanc āt
ꝯſciam h̄nt nōnulli tripliciter defectuoſam.
quidam nanq; habent.
Conſcientiam dilatatam.
Conſcientiam infirmatam.
Conſcientiam cauteriatam.

Primo inueniuntur aliqui quoruz ꝯſcīa eſt
nimiſ dilatata qui nunq̄ ponderāt niſi groſ
ſiora pc̄ta. quor̄ ꝯſcīa eſt ſicut rethe h̄ns lar
ga foramina. vbi n̄ cōprehēdūt̄ niſi maiores
piſceſ ſ; minoreſ p euadūt Sic iſti n̄ pōderāt
ocioſa iuramēta: imo nec cōtinua mēdatia:
piuria. niſi fortaſſis fuerit facta corā iudice.
vel ſolēniter ſup euangeliuz. nec mendatia
ſunt alicui⁹ reputationis niſi cadāt in diffa
mationē proximi. Adulterium non curatur
niſi perſona ſcādalizet̄ vel publicet̄ De quo
dr̄ ecc̄i. xxxi. Cor fatui quaſi vas confractū.
oēm ſapiam non timebit. i. fatuuſ eſt qui ta
lem ꝯſciam h̄z ꝯfractā. ita q̄ nullā diſcretōz
vel reputatōz facit de magnis pc̄tis. Iſti de
bent eſſe leones. nā leo lz ſit fortiſſim⁹ beſti
ar̄ poſtq̄ malefecerit: ſi ſit captus a canibus
ecpuis multum timet ⁊ oculos ad terram
dimittit. ſic pc̄tor qn̄ h̄z ꝯſciam interi⁹ mor-
dentē. ſi ſit captus aliqua temptatione vel
tribulatione. eē modica pc̄ta timere dz q̄ eū
damnent. ⁊ verecundari dz de puiſ ſicut de
magnis. Unde ſenec: Tuta ſcelera eſſe non
poſſunt. q̄ ⁊ ſi latendi facilitatē habeant: fi
duciaz non habent. ¶ Sunt etiā alij q̄. h̄nt
cōſcientiā ſatis infirmaz ⁊ debilem p oppo
ſitum: qui non ſoluz peccata magna ſ; etiā
parua. ⁊ q̄ n̄ ſūt peccata pluſ iuſto pōderāt
magna ⁊ grauia iudicant: ſicut nutrire ignē
diebus dn̄icis. applicare vaſa ad coquendū
lauare manus radere crines . preſcidere vng
ues. ⁊ hec conſcientia frequenter inſtigatōe
dyaboli puenit: qui ſic ducit hoīez ad pple
xitatem peccandi ⁊ etiam interdū ad deſpa
tionē: ⁊ hec eſt ꝯſcīa infirma quā apl's pro-
hibet. j. cor. x. Omē qd̄ i macello venit mā
ducare nihil interrogantes ppter conſciētiā
Tertio ſunt qui h̄nt ꝯſcias cauteriataſ ⁊ hi
ponderant parua: ſed de magnis nihil cu-
rant. quorum. ſ. ꝯſcīa cōpat̄ tel'aranee q̄ ca
pit paruas muſcas. ⁊ magnas amittit. Ta-
les fuerunt phariſei decimantes mentaz ⁊
rutam ⁊ om̄e olus. ⁊ grauiora legis preter-
miſerunt. mat. xxiij. Et hi ſunt ypocrite. de
quibus pphauit apl's. j. thi. iiij. Quod i no
uiſſimis tpibus venient quidā ypocrite lo-
quentes mendacium ⁊ cauteriatam h̄ntes
conſciam Iſtas conſcias debemus rectifica
re. examinare ⁊ purgare. anteq̄ veniamus
ad iudicium. vbi nos accuſabunt. l ¶
Sed diceret quis. quid eſt conſcīa quam ſic

examinare ꝛ purgare debem⁹. Dico ꝙ ↄſcīa
eſt cordis ſcīa. q̄ ſcīa dr̄ dupliciter. illa videꝫ
q̄ ſe nouit per ſe. vel illa q̄ preter ſe etiaꝫ alia
nouit ex ſe. Coꝛ eni ex ſe nouit ſua. ꝛ multa
alia. qn̄ nouit ſe appellat̄ conſcia qn̄ preter ſe
alia noiat̄ ſcīa. Conſcīa aūt bona eſt titulus
religionis templū ſalomonis. ager bn̄dicti⁹
onis. ortus. deliciarum. aureū reclinatori⁹
um. gaudiū angeloꝝ. arca federis. theſau
rus regni. aula dei. habitaculum ſpūſſ ſcti
liber ſignatus ꝛ cluſus in die iudicij aperien
dus nihil eſt iocundius. nihil ſecuri⁹ bona
cōſcia. In ſpeculo conſcīe ſtatus interioris
hōis cognoſcit aīa autē non nouit ſe q̄ ſine
ſpeculo eſt. Speculū eni mundū clarū purū
totius religionis eſt ↄſcīa. ſicut enim mulier
que viro ſuo vnico placere appetit vultum in
tuitu ſpeculi appoſiti reddēns decorē ꝛ pul
critudinē facie ſue apponit. ſic aīa in quib⁹
ab imagine veritatis diſtat. vel in quib⁹ cre
atricis imago recipiat: in cōſcīa relegit ꝛ in
telligit. Nō igit̄ immerito ↄſciaꝫ ſpeculo ↄpa
uerim. qm̄ in eo tanꝙ in ſpeculo rōis ocul⁹
tam qḋ indecens. ꝙ qḋ decens in ſe ꝛ claro
aſpectu cōprehendere pōt.

Tercia pars in qua

notat̄ primitio examiatoꝝ. Nā ſicut in iudicio
tpali anteꝙ ſententia diffinitiua ↄ̄ reū ꝓfera
tur. acta eius ſiue bona ſiue mala preſcripta
ꝛ prelecta legunt̄ corā pplo. quā lectione ſē
ſequit̄ ſnīa. Sic in iudicio vltio ſtatuet dn̄s
oues. i. iuſtos. qui eius vocem audierunt a
dextris amicabiliter eos inuitando dicens.
Venite bn̄dicti prīſ mei ꝛc̄. Et aſſignat rōēꝫ
quare illa meruerūt. quia eſuriui ꝛ dediſtis
mihi manducare ꝛc̄. Iſtā inuitationē predi
xit dn̄s deus ꝑ os ezech. c. xxxiij. vt legit̄ ī
epiſtola hodierna. Conſequenter ſtatuet ꝛ
hedos fetentes. ſ. pc̄tores a ſiniſtris. Et ſic
iuſtos ꝛ electos dulciter inuitauit ad eternaſ
epulas. ſic iniuſtoſ acriter exprobrabit ad eter
nas penas dicens. Diſcedite a me maledic
ti in ignē eternū. Et aſſignat cām. qꝛ eſuri
ui: ꝛ non dediſtis mihi manducare ꝛc̄. Et
ſic lata ſnīa ibunt hi in ſuppliciū eternū. iu⁹
ſti aūt in vitā eternam. M ¶ Moraliter ē
notandū. ꝙ ſicut videm⁹ ꝙ qui ſibi diligē
ter ꝓuidet de puteo: min⁹ in eū cadit. ſic no
lens cadere in puteū inferni. diligēter debet
ſe cauere. ꝛ penā dānatoꝝ cōſiderare. qꝛ vt

hr̄ ex de iudeis. c. ad liberandā. in gl. pena
vnius metus eſt alterius. Quiḡ diligenter
penam cōſiderat dānatoꝝ quā hn̄t in iferno
metuꝫ cōcipit pc̄toꝝ ꝛ fugit ab eis. Naū. iij.
Ois qui viderit te reſiliet a te. Eſt eni infer
n⁹ ſꝫ hugo. ď ſācto victore li. ſuo ď aīa. lac⁹
ſine menſura. ꝓfundus ſine fundo. plenus
ardore incōrruptibili fetore itollerabili. ple
nus dolore innumerabili. ibi miſeria. ibi te
nebre ibi ordo nullus. ibi horroꝛ eternus.
ibi nulla ſpes boni. nec deſperatio mali. hec
ille. In quibus verbis tria diligenter conſi
derare debemus: vt caueam⁹ ifernuꝫ. qꝛ hꝫ.
Localitatem inſatiabilem.
Penalitatem intollerabilem.
Perpetuitatem miſerabilem.
Dico primo ꝙ infernus habet localitatem ī
ſatiabilem. qꝛ lacus eſt ſine menſura. ꝛ pro
fundus ſine profundo. Nā ſm̄ rich. Infern⁹
eſt in centro terre. ꝛ ſm̄ menſurā quorundā
aſtronomoꝝ a ſuperficie terre tribus milibus
ꝛ ducentiſquinquaginta miliarib⁹ i medio
dyametri. Et h̄ ad maiorē penā maloꝝ qꝛ ſic
miſſus in exilium quanto remotius ponit̄
tantoplus dolet. ꝛ etiā carcer ꝓfundioꝛ ſolꝫ
eſſe penalioꝛ ꝛ grauioꝛ. ſic ſm̄ rich. deus oꝛ
dinauit. ꝙ ſicut corpa ſunt in locis ſuis ſm̄
exigentiam ſuoꝝ naturaliū ponderū. ſic etiā
creaturas rōales ordinauit ad loca ſm̄ exi⁹
gentiam ſuoꝝ aīoꝝ. ꝛ ideo ſicut electi ſunt
in celo: qui ſuo amore celeſtia terrenis ꝓpo⁹
ſuerut. ita reprobi ꝑ diuinam iuſticiā ſunt i lo
co iſimo. qui ſuo amore infima ꝛ terrena ſu
perioribus celēſtib⁹ ꝓpoſuerūt. Q ¶ Sꝫ
q̄rit̄. an aīe dānate de inferno vel purgande
de purgatorio vnꝙ exire poſſint de habita⁹
culis ſuis. Dicunt docto. ꝙ ſic ad tp̄s ꝑmiſ
ſione diuina. vel ꝓpter hoīm inſtructiōꝫ vel ter
rorē. vel qn̄ꝫ ad impetrandū ſuffragia. ſꝫ i h
eſt dr̄a. ꝙ aīe bone pn̄t exire qn̄ volunt. non
tamen ꝓpter h̄ paſſim exeūt ꝛ frequenter ſꝫ
raro qn̄ vident deum h̄ velle. qꝛ omnino cō
formantur ſm̄ voluntatem ſuam voluntati
diue. Anime aūt damnate exire nō poſſunt
niſi permiſſe ex ſpāli diſpenſatōne diua. nec
per hoc euegunt penā: ſꝫ bene loci. P ¶
Dico ſecundo ꝙ infernus hꝫ penalitatem
intollerabilē. quia plenus ardore incorrup
tibili. fetore intollerabili. Iuſtuꝫ enim eſt vt
dr̄ ſap. xi. Quod perque quis peccat ꝙ etiā
per hec ꝛ torquetur: ſꝫ quia reprobi cōpeſſi

ex quatuor elemētis peccauerũt. iõ in illis ⁊ per illa punieꝛ. Et primo ab igne calidiſſimo. ſicut eni igni reuerberãs eſt calidior exalãte. ſicut ignis clibani. ita ignis infernalis. quaſi in clibano includiꝛ vt acri⁹ cruciet Sed queriꝛ quõ ignis infernal' poterit ageꝛ in ſpm: dicẽdũ ꝙ lz h̃ ſit ꝯ naturã. nõ tñ eſt cõtra diuinam poteſtatem. Vñ augu. đ ciui. dei. dič. Licet ignis nõ ardeat in aq̃ naturaliter imo in ipſa extinguitur tñ aq̃ ſulphurea põt ardere. ſic q̃uis ignis inferni non poſſit agere in aiam naturaliter. tñ qñ plena ẽ ſulphureo fetore pc̃ti. tũc agere põt in ipaꝫ: vt inſtrumẽtũ diuine iuſticie. Vñ i apo. đc đc pc̃torib⁹. pars iſtoꝝ in ſtagno ardenti ⁊ ſulphuꝛ

Q. ¶ Sed mirũ vꝛ ꝙ ignis ille vrit aiam ⁊ copus ⁊ tñ non ꝯſumit. Dico ꝙ ſimile habemus in naturalibus: ſm ꝙ medici dicũt. ſ. ꝙ ſi cor hoĩs mortui venenũ mixtũ. ⁊ i igñẽ poniꝛ cõburiꝛ ſ; non cõſumitur. imo igni reſiſtit. Sic in ꝓpoſito mortu⁹ veneno pc̃ti in inferno perpetuo cõbureꝛ. nunq̃ ꝯſummeꝛ. Frigus eſt etiã ibi in ſummo ⁊ oĩa elementa agunt in ſummo. Tranſeunt eni aĩe dampnate de calore intenciſſimo ad frigus intenciſſimum. Similiter aqer et terra i fetore peſſimo agunt in ſpm. deu. xxxij. Cõgregabo ſup eos mala ⁊ et ſagittas meas cõplebo i eis Et iõ đꝛ in euangelio. ꝙ ibi erit fletus et ſtridor dentium.

R. ¶ Sed queritur an pena infernaliũ ſit maior q̃ pena demonũ. Rñdit dñs bonauẽ. Q̃ꝺ q̃uis ipſe demones defectus habeant in ſe poſitos. ipſi tñ nõ puniũꝛ igne infernali. vſq; ad iudiciũ. et h̃ vt eoꝝ exercitatio non impediaꝛ. et vt diuina mĩa oñdatur que fuiſſet ire vaſa cum multa patiã. Aĩe aũt dãnare grauı⁹ puniũꝛ q̃ demones. ꝓpter tres rões. Prima q2 deus nũq̃ ꝓ malignis ſpiritib⁹ tantũ fecit ſicut ꝓ hoĩb⁹. iõ i grati pluſq̃ demones punieꝛ. Scđo. quia ipſe dyabolus tantũ ꝓ vna auerſiõe eternaliter eſt punitus de q̃ua ſurgere nõ valet. ſed hoĩ deus multotiens ignoſcitur. et ſibi gratiã tribuit reſurgendi: ſi ergo in extremis voluntarie in pc̃tis manere vult merito eternaliter punitur igni infernali. Tertia q2 ſciunt ſe obliuione traditos. nec mitigationẽ in corpe nec in aĩa recepturos Demones võ tñ quo ad ſubãꝫ ſpũalẽ nõ quo ad corpus

¶ Dico tertio. ꝙ infernus hꝫ ꝑpetuitatẽ miſerabilem. quia ibi horror eternus. nec ſpes boni. Vnde areſto. paganus ꝓ primo poetrie ſue. In inferno continua eſt lis. ⁊ meror cõſociabilis. Nam iuſtuꝫ eſt vt q̃diu pc̃tor de peccatis nõ vult penitere. ſ; ꝑmaneꝛ in actu male voluntatis ꝙ tñ diu pena ſua duret. ſ; ſic eſt de hoĩbus in peccatis mortalibus decedentibus ꝙ in ſua malicia ſic voluntarie obſtinantur: vt digne penitẽ nõ valeãt ſ; in malo actu etſi non exteriori tñ interiori ꝑſeuerãt. Vñ inquit aug. xxi. đ ciui. c. xij. Q̃ꝺ dignus eſt cruciatu eterno qui in ſe corrũpit voluntarie maximũ bonũ. qđ in eo poſſit eẽ eternũ.

S. ¶ Sed queriꝛ an vnq̃ pena dãnatoꝝ mitigeꝛ ſaltẽ ꝑ ſuffragia amicoꝝ. Et vꝛ ꝙ ſic. Nam deus nullũ actuꝫ exercet. nec punitiuũ. nec vindicatiuũ ſine miſcđia. q̃a ſm bonaue. de⁹ puniẽ actũ miſericordẽ. ⁊ cẽ iure iuſtum facere non poſſet. q2 inſeꝑabiliter in deo ſunt ãnexi. Et ideo ex miſericordia dei vꝛ ꝙ dãnatis ꝑ ſuffragia fiat aliq̃lis mitigatio. lꝫ non totalis liberatio. Et h̃ declaratur ꝑ exemplũ; qđ hꝛ in legenda ſancti brandani. q̇. xv. ãnis manſit in mari: ⁊ vno die vidit hoĩeꝫ ſedentem in lapide ſupnatãtẽ. q̇ coniuratus eſſe ſe iudã aſſeruit ⁊ omi die dñico ob reſurrectionis dñice reuerẽtiaꝫ requiem ⁊ mitigationẽ pene hr̃e Et adiecit inſignũ h⁹ cras videbis mille milia demonũ h̃ eſſe. ⁊ cum maxima tempeſtate me recipe. quod ⁊ factum eſt. In oppoſitũ huius ſunt ſancti doctores dicentes ꝙ i inferno nulla ſit redemptio. nec liberationis. nec mitigationis ꝑ noſtra ſuffragia ꝓſint defunctis. requiruntꝛ tria. Primũ quod indigeãt. ⁊ q2 beati non indigent. ideo ꝓ eis fieri non dñt ſuffragia. Vnde augu. ꝓut recitaꝛ ex̃ de cel. miſſaꝝ. ca. cũ marthe. Iniuriã facit martiri qui orat ꝓ martire. ſuffragia enim iſta ſunt g̃tiarum actiones. Secundum ꝙ ſit in caritate viuens. ⁊ quia damnati ſunt mortui: ⁊ extra caritatem. ⁊ a corpore miſtico ſeparati ideo nulla ſpiritualis influẽtia perueniet ad eos. ſicut nec humor radicis ad ramum aridum ⁊ abſciſum. Augu. Si ſcirem patrem meum in inferno eſſe. non plus orarem pro eo. q̃ ꝓ dyabolo. quia autem ignoramus. q̇s ſit dãnat⁹ vel ſaluatus. debem⁹ ꝓ oĩbus ſuffragari ⁊ orare: vt ſi q̇s ſit via ſaluatõis ſibi ꝓficiat. Tertio ꝙ in vita meruit. ⁊ fecerit ſe capacẽ bonoꝝ eccie ſicut aĩe in purgatorio: q̇ primo indigent, ſcđo ſunt in corpore

miſtico viuentes ⁊ tertio fecerunt ſe capaceſ
Ad arg. aūt factum de miſericordia concur
rente ad omnē actum dicendum eſt ꝙ h vm
eſt de pena imponenda iuxta condignum.
ſecundum magiſtrū. iiij. ſen. diſ. xlviij. deuſ
⁊ ipſis damnatis ſuam miſericordiā oñdit
quia circa condignum ipſas punit. Nūꝗ̄ ei
aliquem tam dure ⁊ aciter punit qui maio
rem punitionē demeruiſſet. Sic etiam iude
forte propter aliqua bona facta in vita miti
orem penam ꝓ requiem pro vna die impoſu
it. nec per aliqua ſuffragia penā taxatā ſibi
ꝓmutauit. ¶ Feria. iij. post inuocauit.

Cum intraſſet

iesuſ hieroſolimā ꝯmota eſt vniuer
ſa ciuitas. d. quis eſt hic. mat. xxi.
T ¶ Quando incōſuetuʒ audit uel videtur
miranf omnes. ⁊ ex admiratione querunt.
Nam phi videntes ſolē ⁊ lunaʒ inconſuete
eclipſari: mirati ſunt. ⁊ philoſophando cāʒ
eius queſierunt. quare. i. metha. dicit. Nō
homines propter admirari inceperunt phari
Sic etiam filij iſrl' in deſerto fame caſtigati.
videntes māna de celo datum ex nouitate
⁊ inconſuetudine mirati queſierunt dicen-
tes. manhu. i. quid eſt hoc. exo. vi. Sic cū
ieſus ciuitatem iheroſolimā intraſſet faciēs
inaudita miracula. ⁊ noua opera mirati ſūt
querentes ⁊ dicentes. quis eſt hic. ¶ Que
ritur cum criſtus qui eſt dei filius ꝑntrauerit
mundum. hominem ſuo patri reconciliare:
quod maximum opus fuerit potens homi-
nem ad amorem conmouere. ⁊ in admirati
onem incitare. Et videt quibuſdam docto
ribus ꝙ inter opera viſibilia maximuʒ op9
fuerit opus creacionis. ꝙ in ſex diebus om
nia ex nihilo produxit. ⁊ ex nulla materia
creaturas. angelos ⁊ omnia aīantia fecit. ⁊
illas creaturas in eſſentia ſuſtinet ita ꝙ vna
non pareat nec ledatur: ſed maneat vnaꝗ̄ꝗ
vt creata eſt a deo: preter peccatorem qui nō
manet ſicut creatus eſt a deo innocens. vnō
inquit magiſter. ij. ſen. diſ. xxxij. Homo nō
eſt talis qualis a deo creatur. Ipſe eni creat
a deo innocēs ⁊ ſine vicio. Item aliqui re-
putant hoc opus maximum ꝙ ex maxima
miſericordia peccatores ſuſtinet in hoc mū-
do. ⁊ per gratiam eos ad penitentiaʒ reuocat
quod probant ſapiē. xi. Poſt multa mala e
numerata per que dominus poſſet occidere
peccatoreʒ ⁊ damnare dicitur. ſed miſereris
omnium: qm̄ omnia potes. ⁊ diſſimulas
peccata hominum propter penitentiam.
V ¶ Sed in fine cōiter cōcordant dicentes
ꝙ hoc ſit maximum opus dei ꝙ vnꝗ̄ fecit:
facit vel facturus eſt inter opera viſibilia ꝙ
facta trinitas humanitatem vniuit filio in ꝑ
ſona quod eſt maximum opus: quod patet
per tria maxima. Primum eſt ꝙ filius dei d
ſcendit ⁊ intrauit matrem ſuam ſalua virgi
nitate. ⁊ ita fecit ſibi vnam matrem ⁊ filiaʒ
humilimam ⁊ altiſſimam. Secundū ꝙ na
tura diuina fuit ſimul iuncta cuʒ natura hu
mana. ⁊ ita natura ſuprema ſamme fuit hu
miliata. ⁊ natura infima. ſ. humanitaſ in ge
nere intellectualium fuit ſumme exaltata.
Tertium eſt ꝙ criſtus dei filius in vtero ma
tris faciebat quod facit in trinitate. Iſta aūt
ſtupenda ⁊ admiranda opera ⁊ noua. decli
nantur in illis verbis que recitantur a quo-
dam ſapiente ſub hac forma dicēte. Virgo
⁊ mater filia tui filij. grandis. humilis alta
pluſꝗ̄ creatura. terminus iaʒ fixus eterni cō
ſilij. Tu es per quā noſtra ſublimatur natu:
quā nobilitaſti venienti factore. qui eſt dig
natus tua fieri factura: in tuo ventre iam ſte
tit plenus amore. producēs ſpm̄ ſcm̄. mun-
dū cōſeruās. dū de te fuit natus. ſicut floſ a
flore. X ¶ In tribus primo pedibus de-
claratur primū. ſ. ꝙ xp̄s dei filius in ſuam d
ſcendit mr̄eʒ eius ſalua dignitate. per tria ex
empla. Primū exemplū eſt. ꝙ xp̄ſ venit i ma
trem virginē ſicut radius ſolis in corp9 trāſ
parens. qꝛ ſicut radius ſolis emiſſus a ſole.
⁊ vltra ꝑgrediens retinet eius calorem nec
corrūpendo nec maculando ipſum corp9 trāſ
parens: ſic verbū quod eſt dei filius i mr̄eʒ
vginē deſcendēs eius nō minuit vginitatē
Scōm exēplum eſt de rubo moyſi. exo. iij.
Quia ſicut rubus igne accendebat. ⁊ nō cō
burebatur. ita xp̄s de mr̄e aſſumpſit carnem
de qua naſcebatur ⁊ tū eius virginitas nō
perdebatur. Tertiū exēplū d trib9 pueriſ i ca
mino ignis dani. iij. qꝛ ſicut ipſi i camino ignis i
cluſi hābāt ⁊ eos ignis ñ ledebat: ita h vgo
genuit deū ⁊ itacta ꝑmāſit. Et ita vna ⁊ ea
dē ꝑſona fuit mr̄. ⁊ virgo hūlima ⁊ altiſſi-
ma quod eſt bene admiratione dignū. Fuit
inquam filia filij. eo ꝙ ipſa deum habuit ꝑ
patre. ſicut nos. quia eſt pater omnium. vt
dicitur ad eph. iiij. Demum ipſa fuit ei9 mr̄.
quia ipſum quē genuit ablactauit. vt dicat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf